

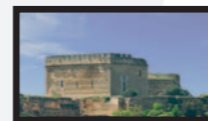

DOMVS EMPLI

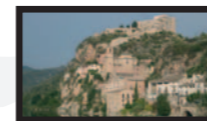
Per a més informació:
domustempli@lleida.org
www.domustempli.com

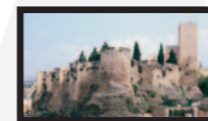
MONZÓN
 Castell - 974 417 791
 Informació - 974 417 774

LLEIDA
 Castell - 973 271 942
 Informació - 902 250 050

MIRAVET
 Castell - 977 407 368
 Informació - 977 407 134

TORTOSA
 Informació - 977 449 648
 977 442 005

PEÑÍSCOLA
 Castell - 964 480 021
 Informació - 964 480 208

ecclia estratègies de comunicació

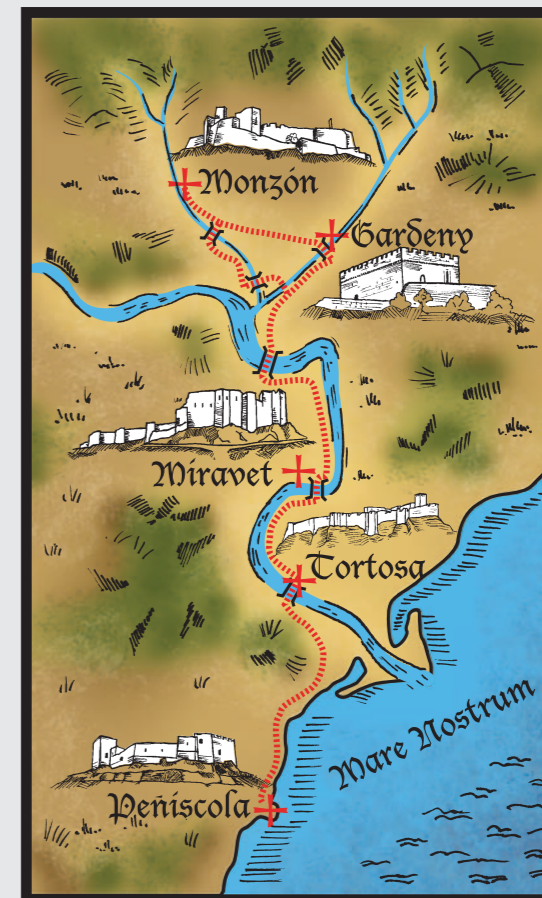

DOMVS EMPLI

DOMINIS DEL TEMPLE CORONA D' ARAGÓ

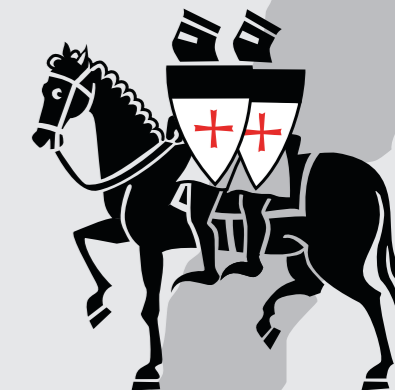
MONZÓN + LLEIDA + MIRAVET + TORTOSA + PEÑÍSCOLA

Mapa ruta Domus Templi

La ruta Domus Templi discorre a través de 3 territoris unint les ciutats de Monzón (Osca), Lleida, Miravet (Tarragona), Tortosa (Tarragona) i Peñíscola (Castelló).

La ruta es pot realitzar amb comoditat en un cap de setmana gràcies a la proximitat dels castells, ja que la distància màxima no supera els 250 km.

Domus Templi. Les Cases del Temple a la Corona d'Aragó + Castell de Monzón + Castell de Gardeny (Lleida) + Castell de Miravet + Castell de Tortosa + Castell de Peñíscola

Domus Templi (les Cases del Temple) vol oferir al visitant la possibilitat de conèixer *in situ* la petjada templera a la Corona d'Aragó. Es tracta d'un patrimoni arquitectònic i històric de gran interès, que fins ara ha rebut molt poca atenció.

La ruta discorre, bàsicament, per l'escenari dels segles XI i XII, en aquells territoris on es va fixar la frontera entre el món cristià i el musulmà. Un espai de croada que afectava sobretot les riberes baixes de les conques del Cinca, del Segre i de l'Ebre.

En aquests territoris els templers van arribar a articular grans dominis feudals que eren administrats des dels principals centres de gestió o comandes com les de Montsó, Gardeny, Miravet, Tortosa i Peñíscola.

Castells, convents, torres, masos, esglésies, conjunts urbans construïts en els seus dominis, que en gran part han arribat fins als nostres dies, estan presents al llarg de tota la ruta i són el millor testimoni per reconèixer la forma de vida dels templers de la Corona d'Aragó. L'orde del Temple va ser fundat a Jerusalem l'any 1120 i va alçar la seva seu

a l'espai identificat aleshores com l'antic temple de Salomó. La seva missió primigènia va ser protegir els camins per on circulaven els pelegrins cristians que venien a Terra Santa. Però aviat es van convertir en la principal força militar que mantenia el fràgil equilibri dels regnes croats de l'Orient.

El 1129, l'església europea reconeixia al concili de Troyes el nou orde, que comptava amb el suport intel·lectual de l'influent abat cistercenc Bernat de Claravall. Així, el papa Innocenci II, dotava els templers dels privilegis necessaris més importants i, el 1147, Eugeni III els concedia l'hàbit distintiu amb la capa blanca i la creu vermella.

Des del principi, va ser molt ben acollit a Occident, on es van alçar nombroses comandes per administrar els enormes beneficis rebuts. Fins a la seva dissolució, el 1314 per Climent V, el Temple va crear una estructura de quasi 1.000 castells, preceptories i cases subsidiàries, els exemples de les quals encara es poden trobar en gairebé tots els països de l'occident cristià i bona part del Pròxim Orient.

El Temple a la Corona d'Aragó s'estableix cap al 1130. L'orde va rebre de tots els estaments i d'arreu beneficis i privilegis de tota mena. L'actitud generosa dels nostres sobirans i, sobretot, l'habilitat política de Ramon Berenguer IV van aconseguir la vinculació templera a la conquesta cristiana. Aquests van participar en les principals campanyes militars dels segles XII i XIII que van suposar l'expansió territorial de la Corona. El Temple va rebre a canvi nombroses donacions que li van permetre articular grans dominis feudals per administrar des d'imponents fortaleses, que constituïen les seus de les principals comandes de la Corona d'Aragó.

Quan el 1307 el Papa va ordenar la detenció dels templers, aquelles fortaleses van oposar una tenaç resistència, especialment Miravet, Castelló i Monzón, que van ser preses després d'un llarg setge.

Els templers van rebre el castell de Monzón el 1143, i una mica més tard la capella reial de Sant Joan. En aquesta comanda, sota la tutela de Guillem de Mont-rodon, va ser educat el rei Jaume I (1208-1276). Aquest castell va ser l'últim bastió de l'orde, i va resistir heroicament davant les tropes del rei Jaume II.

El conjunt conserva cinc torrasses situades de manera dispersa al pati d'armes. Al voltant de la torre de l'homenatge (s. IX-X), que combina en els seus murs el còdol i el cadiratge, se situen el temple, el refectori, les dependències dormitori i la torre de Jaume I.

El temple, d'aspecte defensiu i que actualment alberga un centre d'interpretació dedicat a l'orde del Temple, conté un túnel subterrani amb sortida a l'exterior al qual s'accedeix des de l'absis. Completen el magnífic recinte les cavallerisses, els cossos de guàrdia, el polvorí, les cisternes, els passadissos i les bateries defensives (s. XVIII) de la caserna d'artilleria.

L'any 1149, un grup de cavallers templers que va participar de manera activa en la croada contra la ciutat musulmana de Lleida, rebia en compensació el turó de Gardeny; un espai on, cap a l'any 1156, s'alçaria un nou convent seu d'una nova comanda templera. Amb el temps, la Casa de Gardeny va arribar a articular un gran patrimoni que li va permetre convertir-se en un dels principals centres de decisió de l'orde a la Corona d'Aragó.

Inspirat en models de l'arquitectura occitana, aquest convent encara conserva part de les seves muralles, la torre habitació o *donjon* de dues plantes, la torre de l'homenatge adossada que acollia les dependències nobles de la casa i l'església conventual dedicada a Santa Maria que conserva un dels pocs testimonis a Europa de pintura mural en edificis templers.

El seu centre d'interpretació permet conèixer com era la història de la Casa Templera de Gardeny.

Ramon Berenguer IV va conquerir Miravet l'any 1153. Aquest territori es va convertir en el districte de la Ribera, del qual depenien 27 cases i, més tard, les comandes d'Horta i Ascó.

Miravet controlava el pas fluvial i terrestre cap a l'interior. També funcionava com a important centre administratiu i polític.

Els templers van convertir l'hisn andalusí en un innovador castell-convent d'estil romànic de transició i fórmules cistercenques on s'uneixen els conceptes militars i conventuals.

El conjunt conserva 14 dependències ordenades al voltant d'un pati central en tres nivells (porteria, aljub, refectori, celler, sitges, torre del tresor, atri, temple, sala del comanador, etc.). Les muralles s'estenen per una penya sobre el riu.

A sota queda l'antiga alqueria musulmana, amb l'església vella i, als afores, el Pas de Barca i el Raval dels Canterers, on encara continua aquest ofici tan arrelat a Miravet.

La comanda de Tortosa va ser la primera que els templers van instal·lar a les terres del baix Ebre una vegada conquerida la ciutat, l'any 1148, per Ramon Berenguer IV. L'orde del Temple va posseir, entre els anys 1185 i 1294, el ple domini de la ciutat després d'incrementar el seu patrimoni en bona part gràcies a les donacions del rei Alfons II.

Els templers van impulsar la urbanització extramurs on estan situats actualment els barris de Sant Jaume, Remolins, Santa Clara i el Temple. El topònim Temple recorda la ubicació dels terrenys on va tenir la seva seu la comanda, construïda estratègicament al costat del riu, per controlar el pas fluvial i la porta principal de la ciutat.

Malgrat que el castell de la Suda té un origen anterior al Temple, l'orde hi va tenir importants obligacions militars per la rellevància estratègica de la comanda, defensada, a més, per torres com la del Prior i la de Font de Quinto, als nuclis de Jesús i Campredó.

El castell pontifici templar de Peñíscola es troba sobre una petita i rocosa península envoltada per les aigües del Mediterrani i proveït d'un brollador propi d'aigua dolça. Va ser construït per l'orde del Temple entre el 1294 i el 1307, seguint el model de Miravet i mantenint, 140 anys després, un conservat i efectiu estil romànic cistercenc de transició.

Avui dia es pot considerar el castell templar més ben conservat.

El conjunt forma un cos superior flanquejat per quatre torres i disposa d'unes 11 dependències (porteria, cisterna, cavallerisses, celler, habitacles, magatzems, presó, sala d'armes, refectori, cuina i temple) distribuïdes en dos nivells, al voltant d'un pati elevat.

És famós, a més, per haver-lo escollit el papa Luna com a seu papal durant el Cisma d'Occident.